

5. 11. 2009

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příkazní řízení - zajímavé otázky

Co se rozumí pojmem příkazní řízení u přestupků? Jak se můžete proti příkazu bránit? Existují nějaké věci, které se nesmí v příkazním řízení projednávat? Možno příkaz uložit i ústně? Může správní orgán vydat jeden společný příkaz pro více obviněných?

Přestupkem se ex lege rozumí zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně (expressis verbis) označeno v přestupkovém nebo jiném zákoně, nejde-li o tzv. *jiný správní delikt* postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Naopak přestupkem není jednání v nutné obraně, tedy takové jednání, jímž někdo odvrací *přiměřeným* (!) způsobem přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný zákonem nebo nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak (tzv. krajní nouze).

Příkazní řízení můžeme označit jako zkrácené přestupkové řízení.

Mladším čtenářům připomeňme, že tento institut znal již *trestní řád správní* - tedy z.č.89/1950 Sb. Tehdejší národní výbor mohl, dle ustanovení § 38, uložit trest za přestupek bez dalšího řízení trestním příkazem, nebylo-li pochybností o tom, že obviněný byl pachatelem přestupku.

Zpátky do současnosti, dnes platí: Není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku skutečně dopustil a nebyla-li věc vyřízena v blokovém řízení, může správní orgán bez dalšího řízení vydat **příkaz** o uložení napomenutí nebo pokuty. Stejná věc nemůže být současně řešena v příkazním i blokovém řízení.

Smyslem příkazního řízení je tedy zrychlení a usnadnění přestupkového řízení.

Pro informační komplexnost dodejme, že správní řád s pojmem *příkazní řízení* nepracuje.

Vůči komu nelze příkaz vydat?

Příkaz nelze vydat, jestliže obviněný z přestupku je *zbaven způsobilosti k právním úkonům* nebo jeho *způsobilost k právním úkonům je omezena*.

Příkaz má stejné **náležitosti** jako rozhodnutí o přestupku. Oznamuje se vždy **písemně**.

Kdy je příkazní řízení z právního hlediska zahájeno?

Příkazní řízení je zahájeno v momentu doručení písemného vyhotovení příkazu obviněnému.

Obviněný z přestupku může proti příkazu podat do **15-ti** (kalendářních nikoliv pracovních) **dnů** ode dne jeho doručení **odpor** správnímu orgánu, který příkaz vydal.

Včasným podáním odporu se příkaz **ruší** a správní orgán pokračuje v řízení. Obviněnému z přestupku nelze uložit jiný druh sankce, s výjimkou napomenutí, nebo vyšší výměru sankce, než byly

uvedeny v příkaze.

Příkaz, proti kterému nebyl včas podán odpor, má účinky pravomocného rozhodnutí.

Co v příkazním řízení v Česku nemožno projednat?

V tomto řízení **nelze** projednat přestupky, které lze projednat jen na návrh - návrhové přestupky jsou enumerovány v ustanovení § 68 přestupkového zákona - tedy přestupky podle § 49 odst. 1 písm. b) a c) a přestupky podle § 22 odst. 1 písm. h) a § 50 spáchané mezi blízkými osobami, jakož i přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a)[1].

Tyto přestupky lze projednat jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka.

V příkazním řízení nelze ani projednat nárok na *náhradu škody*.

V příkazním řízení (stejně jako v blokovém) nelze uložit povinnost nahradit **náklady řízení**.

V neposlední řadě si musíme připomenout, že ani přestupek **mladistvého nelze projednat** v příkazním řízení.

V příkazním řízení možno uložit pokutu maximálně 4 000 (slovy čtyři tisíce) Kč.[2] Což se mi v dnešní době jeví jako nedostatečná maximální sankční hranice. V tomto typu řízení lze také uložit sankci v podobě tzv. napomenutí. V příkazním řízení ovšem ex lege nemožno uložit zákaz činnosti ani propadnutí věci.

V případě, že rozhoduje o přestupku v příkazním řízení *komise*, je zapotřebí zpracovat protokol o hlasování se všemi náležitostmi jako u protokolu o hlasování při ústním jednání.[3]

V praxi se vyskytl zajímavý dotaz, zda může k tomu příslušný správní orgán vydat jeden *společný příkaz* pro více obviněných z přestupku? Souhlasím s názorem právníků z odboru všeobecné správy MVČR, že příkazní řízení nelze vést jako *společné řízení*. Tedy společné řízení ve smyslu § 57 odst. 2 přestupkového zákona a ustanovení § 140 správního řádu. O vedení společného řízení ve smyslu ustanovení § 57 odst. 2 zákona o přestupcích (resp. podle § 140 správního řádu) lze hovořit teprve v okamžiku, kdy minimálně dva obvinění podají proti příkazu **odpor**. Příkazní řízení je zahájeno doručením písemného vyhotovení příkazu obviněnému. V případě, že obviněný z přestupku nepodá odpor, končí příkazní řízení v okamžiku nabytí právní moci příkazu. Během lhůty pro podání odporu správní orgán žádné řízení ve smyslu ustanovení § 57 odst. 2 zákona o přestupcích nekoná ani související přestupky neprojednává. Jak tedy správně postupovat? Příslušný odbor MV ČR, dle mého soudu správně radí, vydávat **samostatný příkaz** pro každého obviněného zvlášť.[4] Pokud odpor podají *minimálně dva obvinění*, potom správní orgán povede společné řízení podle zmíněného ustanovení § 57 odst. 2 zákona o přestupcích.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,

Právnická fakulta Masarykovy univerzity Brno

[1] Přestupky proti občanskému soužití

[2] Což i přes trend posilující české koruny činí pořád necelých 160 (slovy stošedesát) Euro.

[3] Viz. Černý,J., Hrozinková,E., Kučerová,H.: Přestupkové řízení, Linde Praha, 2004, str.107

[4] Srov. zápis z jednání na konzultačním dni pořádaným Ministerstvem vnitra odborem všeobecné správy oddělením správním pro zpracovatele přestupkové agendy na krajské úrovni dne 20. 3. 2007. zástupci Ministerstva vnitra ČR odboru všeobecné správy zde byli : JUDr. Petra Gronwaldtová Wagnerová, Mgr. Helena Hanzíková, JUDr. František Partík a Mgr. Lenka Šanderová a zástupce Ministerstva vnitra z odboru legislativy a koordinace předpisů: Mgr. Ivan Tobek - volně přístupné např. in <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=21158&TypeID=2>

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)